

Näytelmä perustuu Miika Nousiaisen samannimiseen romaaniin

VADELMAVENEPAKOLAINEN – opettajien paketti

Terhi Davies, Anne Koivikko, Marja Leena Koli ja Soile Mäkisalo

Miika Nousiaisen esikoisromaani *Vadelmavenepakolainen* (2007) kertoo suomalaisesta Mikko Virtasesta, joka on pienestä pojasta lähtien tiennyt olevansa ruotsalainen. Hän määrittelee itsensä kansallisuustransvestiitiksi. Näytelmän sovituksista ja ohjauksesta vastaa Pentti Kotkaniemi.

Tätä näytelmää voisi suositella erityisesti lukion neloskurssille: stereotyyppiä saavat kyytiä! Lisäksi käsiteltävää löytyy myös historian ja yhteiskuntaopin sekä ruotsin kursseille.

KÄYTTÖVINKKEJÄ: Paketti sisältää tehtäviä, joita voidaan tehdä ennen esitystä ja esityksen jälkeen. Paketissa on runsaasti materiaalia, ja tarkoitus on, että poimitte sieltä ryhmälleen sopivimmat. Voitte myös vapaasti varioida tehtäviä, valita niille teemanne kannalta sopivan käsittelyjärjestyksen tai vain käyttää niitä oman inspiraationne lähteenä. Teillä on täysi vapaus myös tehtävien toteutustavassa. Voitte suosia esimerkiksi ryhmäkeskusteluja tai hyödyntää paketin aineistoa erilaisten tekstilajien kirjoittamiseen. Hyvää teatterimatkaa!

Tehtäväpaketin rakenne

I Taustatietoa.....	2
II Ennen teatteriesitystä: ennakkotehtävät.....	3
III Seurantatehtävät.....	5
IV Keskustelu- ja kirjoitustehtävät	7
V Draamatehtävät.....	8
LIITTEET.....	9
a. Tehtäväpohja	9
b. Näytelmän synopsis	10

I Taustatietoa

Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin

Yli 500 000 suomalaista on lähtenyt siirtolaiseksi Ruotsiin vuosina 1945–2000. Muuttoliike oli huomattavaa 1960-luvulla, jolloin suomalainen maaseutu alkoi tyhjentyä, ja 70-luvun taitteessa, jolloin Suomesta siirtyi naapurimaahan yli 40 000 suomalaista. Liikkeelle panevana voimana olivat taloudelliset syyt: suomalaiset lähtivät Ruotsiin saadakseen työtä ja paremman elämän kuin mitä epävakaista oloista kärsinyt Suomi pystyi tarjoamaan. Noin 300 000 siirtolaista on palannut takaisin Suomeen, mutta Ruotsissa asuu edelleen sinne jääneitä suomalaissiirtolaisia jälkeläisineen yli puoli miljoonaa.

Ruotsalainen sosiaalidemokratia

Ruotsin sosiaalidemokraattinen puolue on vuonna 1889 perustettu puolue. Vuonna 1920 sosiaalidemokraatit muodostivat ensimmäistä kertaa hallituksen yksin. Sosiaalidemokraatit olivat yksin hallituspuolueena pitkään lyhyttä oikeistohallituksen murtamaa katkoa lukuun ottamatta 1990-luvulla. Sosiaalidemokraateilla on vieläkin ylivoimainen asema Ruotsin kunnallis- ja valtiopäiväpolitiikassa. Vuoden 1921 valtiopäivävaaleista alkaen se on ollut Ruotsin suurin puolue. Vuonna 2010 valtiopäivävaaleissa keskusta-oikeisto voitti. Puolueen periaateohjelman mukaan sen ideologia on demokraattinen sosialismi. Sosiaalidemokraattien mielestä yhteiskunnan täytyy puuttua talouden kehitykseen työttömyyden ja muiden kielteisten ilmiöiden torjumiseksi. Ohjelma sisältää myös vaatimuksen valtiomuodon muuttamisesta monarkiasta tasavallaksi.

II Ennen teatteriesitystä: ennakkotehtävät

1. Selvittääkää oppilaiden kanssa näytelmässä esiintyvät henkilöt ja käsitteet. (Litteenä valmis monistepohja.)

a. Kuka on kuka?

- **Per Albin (Hansson)** (1885–1946) Ruotsin sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtaja 1925–1946. Hän työskenteli kehittääkseen hyvinvointivaltiota, jota kutsui termillä kansankoti. Kuoli sydänkohtaukseen raitiovaunupysäkillä.
- **Tage Erlander** (1901–1985) – Ruotsin sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtaja Per Albin Hanssonin ja Olof Palmén välissä 1946–1969. Kauimmin pääministerinä toiminut poliitikko länsimaiden demokratioissa.
- **Olof Palme** (1927–1986) Ruotsin pääministeri ja sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtaja 1969–1986. Palme vaikutti osaltaan ruotsalaisen hyvinvointivaltio-mallin kehittämiseen. Hän julkaisi teoksen ”*Politiikka on tahdon asia*” (1964). Palme keskittyi erityisesti kolmannen maailman asioihin ja solmi läheiset suhteet mm. PLO:n johtajaan Jasser Arafatiin. Olof Palme murhattiin ampumalla elokuvaillan jälkeen. Tekijää ei koskaan saatu kiinni. Murhan ympärillä liikkuu edelleen erilaisia salaliittoteorioita.
- **Anna Lindh** (1957–2003) Kuului Ruotsin sosiaalidemokraattiseen puolueeseen. Ruotsin ulkoministeri 1998–2003. Lindh oli puolueensa seuraava todennäköinen puheenjohtaja ja pääministeriehdokas. Häntä puukotettiin Mora-puukolla NK-tavaratalossa, ja hän menehtyi myöhemmin saamiinsa vammoihin. Puukotuksesta pidätettiin ensin väärä mies, mutta myöhemmin oikea syyllinen saatiin kiinni.
- **Fredrik Reinfeldt** (1965) Ruotsin pääministerinä vuodesta 2006 (maltillinen kokoomus), kolmanneksi nuorin virassaan Ruotsin historiassa.
- **Astrid Lindgren** (1907–2002) ruotsalainen lastenkirjailija, jonka tunnetuimpia hahmoja ovat Peppi Pitkätossu, Vaahteramäen Eemeli, Katto-Kassinen ja Ronja Ryövärintytär.
- **Bo Kaspers Orkester** – ruotsalainen popjazzyhtye. Perustettu 1991.
- **Evert Taube** (1890–1976) – ruotsalainen kirjailija, runoilija, trubaduuri ja säveltäjä. Taube muistetaan erityisesti humoristisista laulelmistaan.
- **Sjösala-valssi** – Keväthumaus. ”*Anttila nyt ampaisee ylös vuoteestaan*”. Yksi Evert Tauben tunnetuimmista laulelmista.
- **Kalle Anka** – ruotsalainen versio Aku Ankasta. Julkaistu ensimmäisen kerran vuonna 1948.
- **Bamse** – Maailman vahvin Nalle. Vuonna 1961 luotu ruotsalainen sarjakuvahahmo. Oma sarjakuvalehti vuodesta 1973. Nalle saa suuret jymyvoimat isoäitinsä valmistamasta jymyhunajasta. Vaarat Nalle selvittää usein nyrkein tai muutoin jymyvoimiensa avulla, vaikka hän toisaalta ristiriitaisesti väittääkin, ettei tappele.
- **Seven Eleven / 7-eleven** – maailmanlaajuinen elintarvikekauppaketju, josta saa sekä valmisruokaa että elintarvikkeita.

- **Clas Ohlson** – vuonna 1918 perustettu pientekniikkaa ja kodintarvikkeita myyvä ruotsalainen kauppaketju, joka aloitti toimintansa Suomessa 2000-luvun alussa.
- **Mora** – laajassa käytössä oleva ruotsalainen yleispuukko. Saanut nimensä Taalainmaalla sijaitsevasta Moran kunnasta. Puukon valmistus aloitettiin vuonna 1891.
- **Aftonbladet** – vuonna 1830 perustettu ruotsalainen sitoutumaton sosiaali-demokraattinen iltapäivälehti. Skandinavian suurin.
- **Expressen** – vuonna 1944 perustettu ruotsalainen liberaali iltapäivälehti. Ruotsin kolmanneksi suurin sanomalehti. Kilpailee Aftonbladetin kanssa, mutta jäänyt levikissä jälkeen. Hiukan raflaavampi.
- **Lasse Pöysti (1927)** – tunnettu suomalainen näyttelijä. Pöysti on tunnettu mm. Suomen Ollina ja Pikku Kakkosen satusetänä.
- **Urho Kekkonen** – Suomen pitkäaikaisin presidentti 1956–1982.
- **Vickan** – Ruotsin kruununprinsessa Victoria.

b. Asioita ja käsitteitä

- **vadelmavene** – Tomsin vadelmamaakeisia, joita sai 1980-luvulle asti vain ruotsinlaivoilta.
- **venepakolainen** – pakolaiseksi veneellä lähtenyt henkilö. Termiä käytettiin ensimmäistä kertaa 1970-luvun lopussa, kun Vietnamista lähti yli 300 000 venepakolaista. Muita venepakolaisia on lähtenyt Afrikasta Eurooppaan ja Kuubasta Yhdysvaltoihin.
- **kansankoti** – folkhemmet, tarkoitti alun perin paikkaa, jossa köyhällä väellä oli mahdollisuus saada kirjoja ja tietoa yhteiskunnasta lehtien kautta edulliseen hintaan. Per Albin Hansson ryhtyi käyttämään nimitystä ruotsalaisesta hyvinvointiyhteiskunnasta.
- **kartanovolvo** – farmarimallinen Volvo V70.
- **en finne igen** – toinen suomalainen siirtolaisliike Ruotsiin 1970-luvulla. Ruotsalaisten asenne maahanmuuttajia kohtaan oli kielteinen.
- **finnjävel** – suomalaispiru, vanhanaikainen loukkaava ilmaisu 1950–60-luvun siirtolaisesta.
- **transvestiitti** – henkilö, jolla on sisäinen tarve eläytyä vastakkaisen sukupuolen rooliin.

2. Keskustelkaa joko pienissä ryhmissä tai koko luokka erilaisista ihanteista ja ihailun kohteista. Mihin maahan haluaisit matkustaa ja mihin et? Miksi? Millaisiin asioihin nuoret samastuvat? Millaisia idoleita ihmisillä on ja miksi? Miten aika ja tyylikausi vaikuttavat siihen, mitä ihailaan?

3. Väitelkää (tämän tehtävän voi toteuttaa ennakkoon tai näytelmän katsomisen jälkeen). Järjestäkää väittely: Ruotsi / Suomi on parempi elinympäristö kuin Suomi / Ruotsi. Väittely voidaan toteuttaa

- a) pariväittelynä, jolloin kaikki väittelevät yhtä aikaa,
- b) yhteistoiminnallisena väittelynä, jossa ryhmissä on vastakkain kaksi joukkuetta, jotka sitten vaihdetaan samalla kun väittelijät joutuvat puolustamaan edelliselle väittelylleen vastakkaista kantaa, tai

c) klassisena kahden väittelyjoukkueen otteluna. Väittelyn jälkeen keskustellaan perusteluista: miten vaikeaa tai helppoa oli tukea väitettä ja vastaväitettä, kuinka hyviä perustelut olivat, mitä yllättäviä perusteluja tuli esiin.

4. Järjestäkää paneelikeskustelu. Aiheena voi olla vieraus omassa maantieteellisessä tai kulttuurisessa ympäristössä, naapurimaiden kulttuurierot, kansalliset, valtiolliset ja kulttuuriset stereotyyppit, sosiaalinen huijaaminen ja sen seuraukset tai kateus. Panelistit pitävät omat alustuspuheenvuoronsa, joiden jälkeen on joko ensin panelistien keskustelu ja sitten yleiskeskustelu tai suoraan yleiskeskustelu. Puheenjohtaja jakaa puheenvuoroja ja tiivistää käydyt keskustelun.
5. Järjestäkää itseohjautuva ryhmäkeskustelu: joko siten, että kaikki ryhmät keskustelevat yhtä aikaa, tai ryhmät esiintyvät muulle kurssiryhmälle luokan edessä. Ryhmät päättävät puheenaiheensa ja sanottavansa täysin itse, ohjaleimatta. Jos ryhmät esiintyvät koko kurssiryhmälle, tarvitaan valmistautumisaikaa. *(Tästä tehtävästä on sellainen kokemus lukion 1. kurssilla, että kaikilla ryhmillä oli yllättäen eri aihe ja puhuttavaa riitti hyvin.)*
6. Hankkikaa tietoa muuttoliikkeestä Ruotsiin. Ruotsissa asuu paljon suomalaisia. Mistä syistä ja milloin suomalaiset ovat muuttaneet Ruotsiin?
 - Ruotsin vallan aikana vallankäytön keskus Tukholma houkutti mm. liikemiehiä, suomalaisia asutettiin myös muualle Ruotsiin; sotalapset pääsivät Ruotsiin turvaan, osa ei palannut koskaan, vaan jäi asumaan Ruotsiin; 1960-luvun siirtolaisuus kasvoi, paremman työtilanteen ja elintason perässä Ruotsiin muutti noin 300 000 suomalaista.
7. Pohtikaa stereotyyppioita ruotsalaisuudesta ja suomalaisuudesta
 - a. Pohtikaa ryhmissä, millaisia käsityksiä teillä on Ruotsista ja ruotsalaisuudesta
 - b. Entä millaisia ovat käsitykset Suomesta ja suomalaisuudesta? Osaatteko määritellä, mitä mieltä ruotsalaiset ovat meistä?
 - c. Draamatehtävä: Stereotyyppit

Opiskelijat pohtivat pienryhmissä, minkälainen on stereotyyppinen suomalainen ja ruotsalainen. Miten hän käyttäytyy, puhuu, liikkuu tai toimii muiden ihmisten kanssa? Opiskelijat rakentavat lyhyitä kohtauksia, joissa he esittävät stereotyyppistä suomalaisia ja ruotsalaisia. Kohtauksien katsomisen jälkeen keskustellaan, mitä samanlaista tai erilaista kohtauksissa oli.

III Seurantatehtävät

1. Näytelmässä on monia rooleja (yli 50), mutta jokaiselle roolille ei ole omaa näyttelijää. Miten roolien vaihto onnistuu, miten sitä ilmentetään, miten muutos tehdään tunnistettavaksi?
 - näyttämötekniset keinot, näyttelijän työ, puvut, maskit, valot, musiikki, rekvisiitta

2. Näytelmässä on pitkiä monologeja. Miten syrjään puhuminen ilmenee? Mitä lavalla tapahtuu samaan aikaan? Miksi ja millaisia asioita puhutaan syrjään yleisölle?
- Päähenkilö kääntyy selvästi yleisöön päin. Ääni saattaa muuttua. Lavalla toiminta jatkuu samana. Päähenkilö kertoo yleisölle menneisyydestään, tekee huomautuksia, tunnustuksia ja selvittää asioita. Muutamassa kohdassa myös interaktiivisuutta eli suora kontakti katsojaan.
3. Millaisia stereotyyppioita esityksessä tulee esille? Mitkä niistä tulivat esille omissa keskusteluissanne?
- suomalaiset juovat liikaa, eivät keskustele, muistelevat sota-aikoja, ovat väkivaltaisia, murheellisia.
 - ruotsalaiset ovat idyllisiä, ymmärtäväisiä, keskustelevat kaikesta, perhekeskeisiä, empaattisia, iloisia ja hymyileviä.
4. Lavastus:
- Näytelmässä voi olla ns. yhden näyttämökuvan lavastus eli samat pääelementit pysyvät koko esityksen ajan tai lavastus voi olla näyttämökuvaltaan vaihtuva, jolloin pääelementit vaihtuvat useita kertoja esityksen aikana tai esimerkiksi kerran väliajalla.
 - Millainen lavastus on Vadelmavenepakolaisessa? Kuinka lavasteet toimivat? Miten eri kohtaukset on järjestetty? Miten ja millaisia lavasteita siirrellään? Miten lavastus kuvaa ruotsalaisuutta?
 - Lavastus muodostaa Ruotsin lipun. Näkymä näyttämöllä pysyy koko ajan samana. Huonekaluilla, pienillä esineillä, valoilla ja musiikilla vaikutetaan tunnelmaan ja tilan muuttumiseen. Näyttelijät siirtelevät itse rekvisiittaa.
5. Mikko Virtasen kehitystarina. Mikä on Mikon päämäärä? Onnistuuko Mikko toiveessaan? Mitä kaikkea Mikko tekee tavoitteensa saavuttamiseksi?
- Erilaiset valheet, avainten kopioiminen, murto, murha, eutanasia
- Onnistumiset suhteessa epäilyyn tarinan edetessä. Mikä ei ”oikeasti” menisi läpi? Millaista on Mikon idealismi (ihanteellisuus, aatteellisuus)?
- Mikko uskoo Ruotsin sosiaalidemokraattisen puolueen ideologiaan ja kansankoti-aatteeseen. Hän kieltäytyy näkemästä huonoja puolia ja kääntää huomaamansa virheet jonkun toisen syyksi. Vasta lopussa Mikko herää hiukan siihen, ettei Ruotsissa enää toteudu Per Albin Hanssonin ja Olof Palmén ideologia, jonka ihailijana hänkin on kasvanut.
6. Onko Vadelmavenepakolainen ”hauska tarina hullusta vai opettavainen kannanotto”? Millaiset piirteet keskittyvät hauskuuteen? Millä tavalla opettavaisuus ilmenee ja mitä halutaan sanoa? Millaisia kannanottoja näytelmästä saattaa löytää?
7. Millaisia Suomen ja Ruotsin välisiä yhteiskunnallisia ja muita eroja näytelmässä nousee esiin?

IV Keskustelu- ja kirjoitustehtävät

1. Pohtikaa, miten näytelmä jatkuisi. Kumpi päähenkilö lopulta on, suomalainen Mikko Virtanen vai ruotsalainen Mikael Andersson?
2. Henkilön analysointi. Millainen tyyppi Mikko Virtanen olisi oikeasti, jos hän olisi olemassa?
 - valehtelu, Mikko käyttää ihmisiä hyväksi, narsisti, psykopaatti, hirviö, ei suhteellisuudentajua, erakoituminen, karikatyyri, moraali, mikään tosiasia ei muuta Mikon ajatuksia ruotsalaisuudesta. Mikko on kuin Bamse, näennäisesti väkivallaton, mutta tekee aatteensa ja päämääränsä eteen mitä tahansa.
3. Millainen on näytelmän moraali? Saako paha palkkansa? Kuka on paha vai onko kukaan?
4. Millaisia todellisen maailman esimerkkejä löydätte, jotka voidaan rinnastaa Mikko Virtasen tekoihin tai laajemmin näytelmän sisältöön?
 - Ruotsalaisen yhteiskunnan idealisointi, tarkoitus pyhittää keinot: venäläislasten huostaanotot Suomessa; natsismi; Breivik ja Norjan joukkosurma.
5. Vadelmavenepakolainen määritellään komediaksi, onko se sitä?
6. Vadelmavenepakolaista voisi nimittää myös satiiriksi.
 - a. Etsikää tietoa satiirista, sanan alkuperästä ja tunnetuista satiireista (voi laajentaa tv-esityksiin, You Tubeen, musiikkiin, kirjoihin).
 - **Satiiri** on kirjallisuuden ja esittävän taiteen laji, jossa ihmiset paheet, puutteet, heikkoudet, hullunkurisuudet ja vastoinkäymiset kärjistetään huvittavuuteen saakka. Nokkeluutta, ironiaa eli salaivaa ja sarkasmia eli purevaa ivaa käytetään aseina, jolloin tavoitteena on kritisoida yhteiskuntaa tai yksilöä ja saada aikaan muutosta. Parodiointi eli ivamukailu, hulluttelu, liioittelu, vastakkainasettelu, vertailu, kaksoiselämä ja selkkaukset ovat tyypillisiä satiirin keinoja.
 - suomalaisia tv-ohjelmia mm. Hyvät ja huonot uutiset: <http://www.ruutu.fi/ohjelmat/hyvät-ja-huonot-uutiset/kausi-2-jakso-8>, Iltalypsy, Uutisvuoto: <http://areena.yle.fi/tv/1372972>, Presidentin kanslia, Itse valtiaat: http://www.youtube.com/watch?v=2UCm_MRve8g
 - musiikkivideoita: Weird Al Yankovic: I'm Fat <http://www.youtube.com/watch?v=t2mU6USTBRE>, Weird Al Yankovic: Smells like Nirvana <http://www.youtube.com/watch?v=FklUAoZ6KxY>
 - kirjallisuutta: Voltaire: Candide, Jonathan Swift: Gulliverin retket, Mark Twain: Huckleberry Finn, Veikko Huovinen: Veitikka
 - b. Keskustelkaa näytelmän satiirilunonteesta:
 1. Mihin näytelmän pilkan kärjet kohdistuvat?
 2. Millaiseksi henkilöksi Mikko Virtanen on luotu? Miksi hän on satiirinen hahmo – vai onko?
 3. Miten näytelmän ruotsalaiset henkilöahmot luovat satiiria?

4. Millaisen kehityskaaren päähenkilö Mikko Virtanen kokee? Muuttuuko hän esityksen kuluessa? Millä tavoin? Miksi?
 5. Miten näytelmään on saatu komiikkaa eli huvittavuutta? Mitä satiirin keinoista on käytetty tässä esityksessä?
 6. Miten hyvin näytelmän komiikka toimii eli onko näytelmä huvittava?
7. Keskustelkaa, onko Ruotsissa erilaista kuin Suomessa.

V Draamatehtävät (Näytelmän katsomisen jälkeen)

Stillkuva

Opiskelijat tekevät pienissä ryhmissä tilannekuvia mieleenpainuvista kohtauksista tai käännekohdista. Opettaja voi antaa opiskelijoille kohtauksen, josta he tekevät tilannekuvan. Muut arvaavat ja perustelevat, mistä kohtauksesta on kyse.

Kuuma tuoli

Opiskelijat kokoavat näytelmän keskeiset henkilöt. Yksi opiskelija istuu ”kuumaan tuoliin” ja on samalla hänelle osoitetussa roolissa esim. Mikko Virtasena. Muut opiskelijat esittävät hänelle kysymyksiä, joihin Mikko Virtanen vastaa rehellisesti ja kaunistelematta. Kuumassa tuolissa oleva henkilö ei ota kontaktia yleisöön vaan vastaa kysymyksiin ikään kuin olisi hypnoosissa. Yleisö saa kuulla sellaisia Mikko Virtasen ajatuksia ja sisäisiä pohdintoja, joita näytelmän aikana ei kuultu, kuten miten hän koki alituisen valehtelemisen.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Opiskelijat kokoavat näytelmästä sellaisia kohtia, joissa keskeiset henkilöt tekevät päätöksiä. Sitten he esittävät kohtaukset niin, että henkilöt tekevätkin jonkin muun ratkaisun kuin näytelmässä nähdyn. Mitä tapahtuisi esimerkiksi, jos Mikael Andersson ei olisikaan juonut myrkytettyä viskiä tai jos Mikko ei olisikaan tappanut yhtä häävieraista?

Stereotypiat

Tämän harjoituksen voi tehdä myös näytelmän katsomisen jälkeen, jolloin voidaan vertailla, miten opiskelijoiden käsitys stereotyyppisestä suomalaisesta ja ruotsalaisesta on ehkä muuttunut. Jos käsitys on pysynyt ennallaan, on hyvä keskustella, miksi stereotypiat eivät kovin helposti muutu. Opiskelijat pohtivat pienryhmissä, minkälainen on stereotyyppinen suomalainen ja ruotsalainen? Miten hän käyttäytyy, puhuu, liikkuu tai toimii muiden ihmisten kanssa? Opiskelijat rakentavat lyhyitä kohtauksia, jossa he esittävät stereotyyppisiä suomalaisia ja ruotsalaisia. Kohtauksien katsomisen jälkeen keskustellaan, mitä samanlaista tai erilaista kohtauksissa oli.

LIITTEET

a. Tehtäväpohja

Mitä tarkoittavat seuraavat käsitteet ja keitä ovat ihmiset?

- vadelmavene
- venepakolainen
- kansankoti
- en finne igen
- finnjävel
- Mora
- Kalle Anka
- Bamse
- Per Albin Hansson
- Olof Palme
- Anna Lindh

b. Näytelmän synopsis (Tehty käsikirjoituksen pohjalta. Eroaa joiltain osin valmiista esityksestä.)

1. kohtaus: Kuoro laulaa ja laulattaa yleisöllä Ruotsin kansallislaulun *Du gamla, du fria*.
2. kohtaus: Thaimaa. Mikko Virtanen esittelee itsensä ja kertoo olevansa mielestään kansallisuustransvestiitti, joka kaipaa ruotsalaiseen idylliin. Esimerkkinä unelmasta toimii ruotsalaisturistiperhe, Roger ja Ulrika sekä heidän lapsensa Henrik ja Synnöve.
3. kohtaus: Takauma Mikon lapsuuteen. Äiti peittelee Mikon ja isä kertoo tälle iltasadun. Isä kertoo kokemuksestaan talvisodassa ja siitä, kuinka onnistui ampumaan väijyksissä olleen venäläisen sotilaan. Mikko määrittelee isänsä tavalliseksi suomalaiseksi mieheksi.
4. kohtaus: Thaimaa. Mikko tapaa uuden turistiperheen ja jää keskustelemaan heidän kanssaan. Vaikka hän puhuu virheetöntä ruotsia, perheen isä puhuu hänelle englantia kuullessaan hänen olevan suomalainen.
5. kohtaus: Takauma Mikon nuoruuteen. Mikko saa isältään nuhteita siitä, että on yrittänyt saada Kouvolassa palvelua ruotsin kielellä. Samalla tulee esille, että Mikon ruotsinopettaja on kyllästynyt siihen, että poika seuraa häntä joka paikkaan. Mikko vetoaa haluunsa harjoitella ruotsia ja ruotsalaisiin juuriinsa. Isä on saada sydänkohtauksen ja takavarikoi Mikon ruotsinkielisten sarjakuvien kokoelman.
6. kohtaus: Thaimaa. Ruotsalaispariskunta tapaa Mikon. Bosse kertoo Mikolle suomalaisvitsin, jonka Mikko on kuullut monta kertaa. Mikko kertoo, että illalla ruotsalaiset viettävät yhdessä jouluaattoa, mutta hän itse viettää illan yksin.
7. kohtaus: Takauma. Mikko kertoo isänsä aikanaan piilottaneen kaikki ruotsinkieliset tekstit, jopa patterissa lukevan *Får ej täckas* (ei saa peittää). Isä ja poika ovat kuitenkin tehneet sovinnon isän kuolinvuoteella. Isä pyytää anteeksi Mikolta, kun ei ole ymmärtänyt tämän ruotsalaisuusvillitystä, lupaa katsoa poikansa toimia pilven päältä hyväksyvästi ja palauttaa tältä aiemmin takavarikoimansa sarjakuvat. Äiti kuolee pian isän jälkeen. Mikko muistelee myös elämänsä suurinta kasvattajaa, Olof Palmea, jonka kuolema on ollut Mikolle tähänastisen elämän synkin päivä, sillä isiä ja äitejä riittää, mutta Olof Palmeja on vain yksi.
8. kohtaus: Mikko on yrittänyt monesti saada Ruotsin kansalaisuutta. Maahanmuuttoviranomainen soittaa Mikolle jälleen kerran. Taivutteluista huolimatta hän ei taaskaan myönnä Mikolle kansalaisuutta. Mikko päättää hukuttaa murheensa suomalaisesti ja lähtee baariin.
9. kohtaus: Baarissa on muitakin elämän kolhimia miehiä, jotka notkuvat pöydissään tuoppiensa ääressä. Ilta päättyy joukkotappeluun.
10. kohtaus: Mikko ratkeaa juomaan ja viettää aikansa lähiöbaarissa ja suunnittelee jopa itsemurhaa.
11. kohtaus: Mikko pääsee irti kierteestään, kun keksii itselleen uuden päämäärän. Hän päättää viettää seuraavan joulun Ruotsissa. Hän kertoo, että oli edellisellä Thaimaan matkallaan varastanut ruotsalaisperheiden kotiavaimia. Uumajalaiset Åke ja Stina viettävät joulun Thaimaassa, ja Mikko suunnittelee viettävänsä joulun heidän omakotitalossaan.
12. kohtaus: Mikko saa sovittua näyttelijä Stina Larssonin ja tämän lapset jouluksi esittämään perhettään.

13. kohta: Mikko etsii iäkkäitä näyttelijöitä esittämään isovanhempia perhejouluunsa. Hän pyytää Lasse Pöystiä, joka ei suostu tarjoukseen. Pöysti pitää ehdotusta pelleilynä.
14. kohta: Mikko ja hänen ”perheensä” viettävät jouluaattoon Uumajassa. Mikko ja lapset tekevät lumiukon. Perhe syö jouluaaterian. Kun Mikko hakee joululahjoja autotallista, paikalle ilmestyy Åke, jonka piti olla joulu Thaimaassa. Åke ihmettelee kodissaan olevia Stiinaa ja lapsia.
15. kohta: Mikko lähtee taksilla pakoon Tukholmaan. Hän tapaa baarissa masentuneen Mikael Anderssonin, joka kertoo itsemurha-aikeista. Miehet sopivat, että Mikael kouluttaa kahdeksan kuukauden ajan Mikosta ruotsalaista ja sen jälkeen Mikko auttaa Mikaelia itsemurhassa. Kun Mikael on kuollut, Mikko perii hänen ruotsalaisen identiteetin.
16. kohta: Koulutus alkaa. Mikael opettaa Mikolle, kuinka vaikeista asioista keskustellaan ruotsalaisittain.
17. kohta: Mikko ja Mikael hakevat Mikolle eli uudelle Mikaelille passin. Mikko sepittää, että lompakko on kadonnut kalareissulla. Poliisi kysyy Mikolta tarkempia tietoja, ja Mikko vastaa sujuvasti. Muutaman päivän päästä Mikko saa passin Mikaelin nimellä. Mikko Virtasen henkilöpaperit poltetaan.
18. kohta: Koulutusjakso päättyy. Mikko pitää päättäjaisjuhlassa puheen. Mikkoa keuhataan hyväksi oppilaaksi.
19. kohta: Mikko ja Mikael kaivavat hautaa Mikaelille. Miehet pelailevat jatsia ja juovat sen jälkeen viskikasilliset. Mikaelin viskissä on mukana myrkkyä, ja hän kuolee.
20. kohta: Mikko/Mikael on muuttanut Göteborgiin. Hän tapaa paikallisessa baarissa Marie Perssonin, joka on käynyt samaa koulua kuin Mikael Andersson. Mikko ei pysty sujuvasti juttelemaan Mikaelin lapsuudesta. Hän poistuu nopeasti paikalta tekosyy turvin.
21. kohta: Mikko tekeytyy Tukholman yliopiston tutkimushaastattelijaksi saadakseen lisätietoja Mikael Andersonin koulukavereista. Käy ilmi, että Mikael on ollut lapsena riitaa haastava ja tapellut monien kanssa. Mikkoa helpottaa tieto, että vanhat koulukaverit tuskin tunnistaisivat häntä enää.
22. kohta: Mikko/Mikael on ensimmäistä päivää uudessa ruotsalaisessa IT-alan työpaikassaan ja pääsee heti osallistumaan tärkeään yhteiseen palaveriin. Mikael ihailee huomioon ottavaa ja demokraattista käsittelytapaa ja on haltioitunut ruotsalaisesta tavasta toimia konfliktitilanteissa.
23. kohta: Mikael on perjantaiolulla työkavereiden kanssa ja baaritiskillä häntä lähestyy Maria. Ilmassa on molemminpuolista kiinnostusta. Mikael valehtelee, että hänelläkin on kissa. Maria lähtee Mikaelin kotiin katsomaan kissaa, jota ei löydy mistään. Mikael muistaakin, että hänen veljensä on hakenut kissan, koska hän on itse lähdyssä viikoksi työmatkalle. Mikael ja Maria sopivat treffit seuraavaksi viikonlopuksi naisen luokse.
24. kohta: Mikael on vältellyt julkisia paikkoja viikon ja saapuu perjantaina sovitusti Marian luokse. Hän on tavattoman allerginen kissoille ja joutuu valehtelemaan olevansa pähkinäallergikko, ettei Maria saa häntä kiinni ensimmäisestä valheesta. Pari päättyy illan loppuun yhteisten lakanoiden väliin. Mikael on onnensa kukkuloilla ensimmäisestä seksuaalisesta kontaktistaan ruotsalaisen naisen kanssa.

25. kohta: Mikael ja Maria seurustelevat. Suhteen edetessä Maria tahtoo tavata Mikaelin veljen, jota ei ole olemassakaan. Mikael sopii pankin sijoitusneuvojan kanssa puhelusta ja vastailee virkailijalle oman mielensä mukaan. Hän antaa Marian ymmärtää, että saa viestin veljensä ja kissansa kuolemasta auto-onnettomuudessa. Maria lohduttaa Mikaelia.
26. kohta: Mikael ja Maria ovat muuttaneet yhteen. Mikaelin kissa-allergia on testattu ja Maria on luopunut omasta kissastaan Mikaelin vuoksi. Mikael ja Maria menevät naimisiin. Häissä on Marian serkun suomalainen poikaystävä, joka on Mikon Kouvolan aikainen naapuri. Mies tunnistaa Mikon ja alkaa humalluttuaan huudella tätä Virtaseksi. Mikael vie miehen pihalle selviämään, lyö lapiolla päähän ja tyrkkää tämän kaivoon. Mikael palaa juhlimaan ja ilmoittaa hääparin odottavan kaksosia.
27. kohta: Häyönään Mikael palaa takaisin hääpaikalle ja nostaa kuolleen naapurinsa kaivosta. Mikael käy hautaamassa hänet metsään ja palaa nukkuvan Marian luokse kartanohotelliin. Häämatkalle Aruballe Maria saa serkultaan viestin, että tämän poikaystävä on kadonnut.
28. kohta: Mikael ja Maria ovat synnytyssairaalassa. Kaksosista poika syntyy ensin. Hän on Mikaelista Olof Palmen näköinen. Pojan jälkeen Maria pinnistää maailmaan tyttären, jossa Mikael on näkevinään useiden sosiaalidemokraattien piirteitä, mutta päätyy lopulta Anna Lindhiin.
29. kohta: Mikael on liittynyt isien kokkikerhoon, jossa kerran viikossa laitetaan ruokaa kaikille perheille koko viikoksi. Isät kertovat kokemuksiaan ja jakavat tunteitaan.
30. kohta: Mikael opastaa päivän työpaikallaan vierailevaa suomalaista, Kouvolasta kotoisin olevaa Kalle Tuomelaa. Mikael ei kuitenkaan pelkää paljastuvansa, sillä hänen ruotsalaisuutensa on vahvistunut.
31. kohta: Maria kysyy Mikaelin työpäivästä. Mikael kritisoi Kalle Tuomelaa ja moittii hänen tekemisiään yleissuomalaisiksi. Maria puolustaa suomalaisia ja sanoo heitä söpöiksi. Hän toteaa, että voisi mennä suomalaisen kanssa naimisiin. Mikael epäilee. Radiosta tulee heidän kappaleensa Bo Kasperin *Undantag*. Mikael käy läpi sanoituksen merkitystä.
32. kohta: Mikael tarjoaa apua naapurilleen ja utelee, mitä tämä tekee. Naapuri asentaa murtohälytintä ja ilmaisee mielipiteensä vuokratulojen ”mutiaisista”. Mikael yrittää tasoitella tilannetta, muttei onnistu. Mikael toteaa huomanneensa muitakin asioita, jotka eivät ole niin kuin kansankodissa kuuluisi olla.
33. kohta: Mikael pohtii lastensa elämäänsä tuomaa valoa. Maria huutaa Mikaelia. Molemmat kaksoset ovat oppineet puhumaan ja toistelevat mamma- ja pappa-sanoja. Mikael hyssyttelee lapsia rauhoittumaan suomalaisella sananparrella ja saa Marialta nuhteet. Mikael tunnustaa suomalaisten juuriensa pyrkivän väkisin esille ja lupaa itselleen olla tarkempi sanomisissaan.
34. kohta: Mikael törmää uuteen esimerkkiin ruotsalaisen yhteisöllisyyden katoamisesta: isien kokkirinki on lopetettu. Koulu on ulkoistanut ruokatoimituksensa eikä uusi omistaja halua ketään tiloihinsa. Tiedon Mikaelille välittää murtaen puhuva kroatialaissyntyinen vahtimestari.
35. kohta: Mikael pyrkii vahvistamaan ruotsalaisuuttaan luomalla kielellisen fraasin muuttamalla urheilutermin *med i matchbilden* (olla mukana pelitapahtumissa) uuteen käyttöön koskemaan mielenterveyspotilaan tilaa. Mikael kirjoittaa mielipidetekstin, jossa käyttää uutta fraasia ja lähettää sen useisiin lehtiin.

36. kohta: Mikael lähtee perheineen kevätretkelle Clas Ohlson -kylään. Lapset alkavat riehua ja kinuta uima-allasta. Mikael menettää täysin malttinsa ja alkaa käyttäytyä kuin suomalainen, kuin oma isänsä. Maria kauhistuu miehensä reaktiota. Mikael miettii, voivatko kansankodin kohtaamat vaikeudet vaikuttaa hänen lapsiinsa.
37. kohta: Mikaelin kirjoitus hallitsee yleisönosastoja. Hän saa kutsun television keskusteluohjelmaan, jossa hän ja pääministeri keskustelevat ruotsalaisuuden olemuksesta.
38. kohta: Mikael jäätyy täysin tv:n keskusteluohjelmassa ja puhuu sotiemme veteraaneista. Pääministeri jyrää hänet täysin keskustelussa.
39. kohta: Lehtien lööpit kommentoivat räikeästi edellisiltä keskustelua.
40. kohta: Mikael perheineen aikoo viettää joulun Thaimaassa. Heidän päästyään sinne poliisi tulee kyselemään Mikko Virtasesta. Mikael tunnustaa olevansa sama mies. Häntä vastaan on nostettu monenlaisia kanteita. Mikael selittää poliisille motiivejaan. Poliisi ymmärtää häntä, mutta vie silti Mikaelin mukanaan Ruotsiin.
41. kohta: Perhe on lentokoneessa matkalla takaisin Ruotsiin. Maria puhuu kahden Mikaelin kanssa, joka tunnustaa kaiken. Maria on täysin pöyristynyt eikä halua kuulla Mikaelilta minkäänlaisia selityksiä. He eroavat.
42. kohta: Iltapäivälehtien lööpit huutavat Mikon tarinaa.
43. kohta: Epilogi. Mikko on ruotsalaisessa vankilassa. Hän juttelee suomalaisen Peran kanssa. Mikko kertoo pyytäneensä siirtoa Suomeen. Hän tunnustaa, ettei ole ollut aivan täysipäinen. Lopuksi hän muistelee Mariaa ja heidän suhdettaan ja ainutlaatuisuuttaan.